

Interview van de week

Onverwachte wending

Miep Smitsloo
miepsmitsloo@planet.nl

Hij woont midden in de polder, aan de Zijldijk tussen Leiderdorp en Warmond. Even verderop ligt de Kaagsociëteit. Weidser kan een uitzicht niet zijn, want dat bestaat uit weilanden, woonboten en het Joppe, onderdeel van de Kagerplassen. In de verte zijn de contouren van Leiden en Leiderdorp zichtbaar. Een gedroomde plek. Van huis uit is Fernand de Willigen musicus (trombone). Hij woonde en werkte jarenlang in de Betuwe. Omdat zijn partner Meta Knol in 2009 directeur van de Leidse Lakenhal werd, verkaste hij naar het westen. Fernand deed het zonder morren – zijn vrouw is kostwinner. Bij toeval kon het gezin een leegstaand melkveebedrijf kopen langs de Zijldijk, in de Boterhuispolder, de groene oase tussen Leiderdorp en Warmond. Maar wat moest hij eigenlijk met die stallen, een turfschuur en een hooiberg? Zonde, vond Fernand, om die niet meer te gebruiken. Daarop besloot hij om er een kleinschalige fokkerij van Lakenvelder runderen te beginnen. En zo blaast een musicus nieuw leven in een agrarisch bedrijf dat al sinds de zestiende eeuw op deze plek wordt uitgeoefend. Plannen genoeg voor de enclave, waar ruimte is voor kano- en botenverhuur, een verkooppunt van streekproducten en andere recreatieve voorzieningen. Zaterdag 5 september kunnen we allemaal bij hem komen kijken, want dan houdt hij open huis. Het verhaal van Fernand de Willigen, of: hoe het leven een onverwachte wending kan nemen.

Terwijl nogal wat boeren er in deze tijd de brui aan geven, begon musicus Fernand de Willigen afgelopen jaar juist een agrarisch bedrijf. Niet gehinderd door enige kennis fokt hij nu een Oudhollands koeienras. Fernand heeft, zoals partner Meta het beschrijft, in de polder tussen Warmond en Leiderdorp 'een mooi leven' opgebouwd. 'Het was geen droom, het is gewoon zo gelopen'.

'Ik ben een vrije jongen, maar dat is ook een valkuil'

Een droom?

„Ja, het is natuurlijk wel een bijzonder verhaal. Ineens ben ik boer en heb ik hier 25 koeien rondlopen. Je gooit wat op Facebook en dan blijken vrienden en bekenden verbijsterd te reageren met: 'Fernand, heb jij nou ineens een boerderij?' Want wie doet dat nou? Musicus en boer, het is en blijft een hele rare combinatie. Het is voor mij nooit een droom geweest om een boerderij te willen bestieren. Het is gewoon zo gelopen. Maar dat past bij mijn manier van leven. Eigenlijk heb ik mijn hele leven niet echt iets gepland en gewoon mijn hart en gevoel gevolgd.”

Hoe het kwam

„We woonden in de Betuwe. Lekker landelijk en rustig, ook goed voor de kinderen. Maar toen werd mijn partner in Leiden benoemd tot directeur van de Lakenhal. De eerste tijd reisde Meta op en neer, maar dat was geen doen, ze zat vier uur per dag in de auto. We hadden één, twee drie ons oude huis niet verkocht, dus zocht Meta hier in de buurt iets om doordeweeks tijdelijk te wonen. Via-via kon ze het huisje huren dat bij deze boerderij hoort. De eigenaar was al in 2006 gestopt met zijn melkveebedrijf. Ze vond het hier heerlijk. Later voegden de kinderen en ik ons bij haar. Twee jaar lang hebben we in dat piekleine huisje gewoond. Van daaruit zouden we verder iets definitiefs gaan zoeken. Want we zochten woonruimte – geen boerderij.”

Gedwongen?

„Ik vond het helemaal geen punt om voor Meta's werk te moeten verhuizen. Zij is eigenlijk altijd kostwinner geweest. Ik ben ook altijd degene geweest die voor de kinderen heeft gezorgd. Logisch

Een zichtbaar genietende Fernand de Willigen bij zijn Lakenvelders rond zijn boerderij Zijleinde aan de Warmondse Zijldijk.

FOTO TACO VAN DER EB

ook, een muzikant werkt meestal alleen 's avonds en is overdag toch thuis. Daar heb ik nooit moeite mee gehad. Je ziet het in mijn generatie steeds meer gebeuren. Het zal mijn karakter ook wel zijn: dienstbaar, zeker. Ik ben niet iemand die voor de troepen uitloopt of roept dat 'dat en dat moet gebeuren'. Ik ben veel relaxter. Meta zegt wel eens: 'Als jij in een rivier zwemt, laat je je meevoeren door de stroom, ik heb veel meer de neiging er tegenin te zwemmen'.”

Te vol

„Waar we ook keken in deze regio, we vonden het niet. Alles was 'vol' en we hadden geen zin om in een woonwijkje of in de stad te gaan wonen. Daar komt bij dat dit een hele mooie plek is. Je ziet het: je kijkt uit over water en weilanden en je zit toch vlakbij de stad. Op een gegeven moment gaven we de eigenaar aan wel een stukje van de hele boerderij te willen kopen. Toen bood hij aan dat we het hele spul zouden overnemen. We hebben wel even zitten piekeren en puzzelen, want je krijgt niet zomaar een hypotheek voor agrarische grond, maar uiteindelijk is het gelukt.”

Lakenvelders

„Toen we hier eenmaal woonden, dachten we: en nu? Je hebt schuren, stallen, een boerderij, een recreatiewoning, in totaal een hectare grond, er kan zoveel. Een muziekoefenruimte? Een caravanstalling? We hebben van alles zitten verzinnen. Totdat we – met

platte logica – dachten: in die stallen horen koeien te staan. Zo ontstond het idee om hier koeien te gaan fokken voor de vleesconsumptie. Ik ben me in allerlei rassen gaan verdiepen en kwam uiteindelijk uit bij de Lakenvelders. Een heel mooi, Oudhollands ras, dat al honderden jaren bestaat. Dieren met een zekere schraalheid. Behalve gras hebben ze niks nodig, ze zijn sterk en haast nooit ziek. We hebben er nu 25 en er is nog ruimte om uit te groeien naar vijftig runderen.”

Bijna de enige

„In de Boterhuispolder zitten nog maar twee actieve boeren: Van Schie en wij. Twintig jaar geleden zaten er nog vijftien. Het heeft allemaal te maken met de hoeveelheid regelgeving en schaalvergroting. En weet je, dit is een vleesverwerkingsbedrijf, geen melkveebedrijf. Daar moet je echt van alles voor weten. Dat zou ik ook niet willen, want dan word je helemaal gek van de regelgeving en ben je dag en nacht in de weer. Vleesbedrijven zijn meer de cowboys en minder aan regels gebonden. Al zijn er natuurlijk meer dan genoeg.”

Niet gehinderd

„Ik ben niet gehinderd door enige kennis op agrarisch gebied, dat kun je wel zeggen! Ik ben wel opgegroeid op het plateland dus kwam in mijn jeugd wel koeien tegen, maar ik heb er nooit eerder mee gewerkt. Nu heb ik me er wel in verdiept en inmiddels heb ik een

Fernand de Willigen: een leven tussen koeien en muziek

hoop ervaring opgedaan. De koeien kosten niet eens zoveel tijd. Ze staan de hele zomer buiten en eten gras. Natuurlijk houd je ze wel in de gaten, en als ze 's winters op stal staan, moet je ze voeren, maar dan nog is het geen dagtaak. Ik kan dus ook gewoon musicus blijven.”

Contrast

„Ik speel trombone en heb een vaste band: de 'Tiny Little Big-band'. We spelen veel op feesten en partijen en zijn elk jaar bij 'Het Glazen Huis'. Ook ben ik dirigent bij een fanfareorkest, DES Everdingen. Het contrast tussen mijn twee werelden is groot. Hier op de boerderij ben ik vaak alleen met de kinderen of hooguit een paar omwonenden. Als muzikant zit je continu tussen de mensen.”

Verdiensten

„Ik heb jaren van de muziek kunnen leven, maar sinds de crisis is het aantal boekingen wat teruggelopen. Daar hebben alle muzikanten last van. En een vleesveebedrijf is in principe heel krap, meestal niet echt

lonend. De prognose is nu dat we quite gaan spelen en er zelfs nog iets aan verdienen, maar dat moet in de praktijk natuurlijk eerst maar blijken. Sowieso ben je de eerste jaren alleen maar aan het investeren. Het duurt anderhalf jaar voordat je daar iets van terugkrijgt, koeien moeten langzaam groot worden, voordat je ze kunt laten slachten. De prijs van levende koeien is afhankelijk van leeftijd, ras en – verwachte – productie. Zo tussen de duizend en vijftienhonderd euro.”

Emoties

„Ik heb me ook al afgevraagd of het me iets zal doen als ik mijn koeien moet laten slachten. Maar ik denk niet dat ik er heel veel moeite mee zal hebben. Het hoort er gewoon bij. En je moet bedenken dat ze hier een leuk leven hebben gehad, want ze staan de hele zomer lekker in de wei, met hun kalfjes vlak naast zich. Beter dát, dan dat ze de hele dag in een hokje staan. Maar goed, dat van die emoties moet nog blijken, want er is pas één stier van hieruit geslacht en die was er nog maar kort, daar had ik geen binding mee.”

Binding

„Met sommige koeien krijg je gaandeweg wel 'iets', maar om dat nou binding te noemen? Je leert ze kennen, dat zeker. Andersom herkennen ze mijn stem en geur. Echt slim kun je koeien niet noemen. Sommige zijn slimmer dan anderen. Het zijn gewoontedieren. Je ziet verschil in karakters. Zo is er

één die altijd apart loopt. En een ander maakt overal herrie om, die staat altijd te loeien. Ach, koeien zijn eigenlijk net mensen.”

Fysiek „Ik loop hier de hele dag rond, ben continu bezig, loop altijd te sjouwen, los van het huishouden en het begeleiden van de kinderen, er is op een boerderij altijd wat te doen. Fysiek merk je dat zeker wel. Ik ben afgevallen en een stuk sterker geworden.”

De seizoenen

„Je beleeft hier de natuur, de seizoenen en de weersomstandigheden veel directer dan in de stad. Hier aan de overkant ligt 't Joppe (onderdeel van de Kagerplassen, red.), dan heb je de Zijl en daarna komen de weilanden. De westenwind die daar vandaan komt, knalt als eerste direct tegen onze boerderij aan. Als het waait, dan waait het ook echt. Laat staan als het stormt. Je houdt het weer ook veel meer in de gaten, dat moet ook wel. Als het regent, kun je geen gras maaien, dat je 's winters nodig hebt. Als het land te nat wordt, moeten de koeien naar binnen.”

Open dag

„We doen op 5 september mee aan de landelijke 'Dag van de Lakenvelder'. In deze regio zijn we de enige die meedoen. Geen idee dus wat er op afkomt. Het kan hard lopen. Ik wil die dag ook vleespakketten gaan verkopen, hoewel dat nog moet groeien, want we hebben nog maar één stier geslacht en wat ik kan verkopen, doe ik het liefst nu

Interview van de week

Paspoort

Naam: Fernand de Willigen
Leeftijd: 47 jaar
Woonplaats: Warmond
Opleiding: studie muziekwetenschappen (niet afgemaakt), conservatorium
Beroep: veehouder, musicus (trombonist), huisman en dirigent
Burgerlijke staat: samenwonend met Meta Knol (directeur van De Lakenhal), zoons Boet (18) en Niek (16), pleegzoon Dylan (10)
Nota bene: op zaterdag 5 september is er een open dag in en rond zijn boerderij Zijleinde aan de Zijldijk 8 in Warmond, zie www.boterhuispolder.nl

al zoveel mogelijk. Weg is weg.”

Thuisfront

„Stomtoevallig heeft onze zoon Niek van kinds af aan al boer willen worden. Puur mazzel voor hem dus dat zijn vader nu een boerderij heeft. Andersom voor mij heel fijn dat er iemand meedenkt en bij-springt. Mijn oudste zoon is een computer-nerd, hij beheert de website. We hebben ook een pleegkind, die al tien jaar bij ons woont omdat zijn ouders niet voor hem kunnen zorgen. Zo hopen en willen we iets voor de maatschappij betekenen. Mijn partner denkt volop mee. Meta adviseert op afstand. Waar Niek en ik vrij praktisch zijn ingesteld, heeft zij juist een helikopter-view. Het is leuk om het zo met z'n allen als gezin een beetje te doen. En als het voer van het land moet worden gehaald, staan er altijd vrienden en bekenden klaar. Laatst hebben we met z'n negenen hooibalen gestaped. Dat is toch hartstikke leuk.”

'Strak plan'

„Eigenlijk zou je altijd een 'strak plan' moeten hebben. Maar plannen is niet mijn sterkste kant. Als je altijd voor jezelf hebt gewerkt, geeft dat vrijheid, waar je aan gewend raakt. Ik ben gewoon een vrije jongen. Tegelijkertijd is dat een valkuil. Meta zegt wel eens: schrijf nou eens op wat je nog moet doen! Dat is inderdaad beter. Ja, we vullen elkaar goed aan.”

Cirkel is rond

„Het is dus allemaal toevallig zo gelopen, maar ik vind het hier echt fantastisch. Super. Dit is zo'n mooie plek, daar ga je toch nooit meer weg? Water aan de ene kant, de polder aan de andere kant, de stad op steenworp afstand. Hier wil ik voor altijd blijven.”